

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Члан 1.

У Закону о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС и 53/21), у члану 5. став 2. мења се и гласи:

„Када се порез плаћа на опорезиву добит за приход се узима пореска основица, а када се приход утврђује у паушалном износу за приход се узима основица за обрачунавање доприноса за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: доприноси).”

Члан 2.

У члану 6. став 1. мења се и гласи:

„У приходе из члана 5. овог закона не урачунавају се накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, накнаде трошкова за време проведено на службеним путовањима у земљи и иностранству, отпремнине при одласку у пензију, солидарна помоћ, јубиларне награде и помоћи у случају смрти корисника или чланова његовог домаћинства, накнаде за рад остварене у складу са прописима који регулишу радно ангажовање на одређеним пословима, услед повећаног обима посла послодавца, које је повременог карактера, укључујући и сезонске послове, као и примања и приходи који се према закону којим се уређује социјална заштита не узимају у обзир приликом утврђивања права на новчану социјалну помоћ.”

Члан 3.

У члану 13. став 4. мења се и гласи:

„Месечна основица накнаде зараде, односно накнаде плате, добија се дељењем збира основица из ст. 1-3. овог члана са 18 и не може бити већа од три просечне месечне зараде у Републици Србији, а за права остварена од 1. јануара 2022. године не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.”

Члан 4.

У чл. 14, 15, 19, 22, 23, 24, 26, 32, 33, 38, 42, 45, 46, 50, 52. и 55. речи: „министарство надлежно за социјална питања” и „министар надлежан за социјална питања” у одређеном падежу, замењују се речима: „министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом” и „министар надлежан за финансијску подршку породици са децом” у одговарајућем падежу.

Члан 5.

У члану 14. ст. 1, 8. и 9. мењају се и гласе:

„Утврђивање месечне основице накнаде зараде односно накнаде плате, врши надлежни орган јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежни орган) на основу података о висини основице на коју су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, односно плате а који су евидентирани у Централном регистру обавезног социјалног осигурања.

Пун месечни износ накнаде зараде, односно накнаде плате за време породилског одсуства, не може бити мањи од минималне зараде утврђене на дан почетка остваривања права.

Под минималном зарадом у смислу става 8. овог члана подразумева се износ који се добија када се минимална цена рада по сату, утврђена у складу са законом на дан почетка остваривања права, помножи са 184 сата и увећа за припадајуће порезе и доприносе.”

Члан 6.

У члану 17. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета може остварити и мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета била пољопривредни осигураник.”

Став 10. брише се.

Члан 7.

Члан 18. мења се и гласи:

„Члан 18.

„Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета за лице из члана 17. став 1. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће, или породилског одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће, односно дану рођења детета.

Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета, за лице из члана 17. став 2. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе дану рођења детета.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета за лице из члана 17. став 1. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета, за лице из члана 17. став 2. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 1. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 3. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 2. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 2. и 4. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета из ст. 5. и 6. овог члана не може бити већа од три просечне месечне зараде у Републици Србији, а за права остварена од 1. јануара 2022. године не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.

Месечна основица из ст. 5. и 6. овог члана дели се са коефицијентом 1,5 и тако се одређује пун месечни износ остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета.

Приликом утврђивања основице за остале накнаде не узимају се основице за приходе који имају карактер зараде, осим за лица која у моменту почетка остваривања права нису у радном односу, а у претходном периоду су остваривала приходе по основу зараде.”

Члан 8.

У члану 19. став 1. мења се и гласи:

„Утврђивање пуног месечног износа за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета врши надлежни орган на основу података о висини основице на коју су плаћени доприноси за лице из члана 17. став 1. тач. 1) - 7) овог закона, односно за лице из члана 17. став 2. основице на коју су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, а који су евидентирани код органа који води евиденцију о уплаћеним доприносима обавезног социјалног осигурања.”

Члан 9.

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

„Збир накнаде зараде, односно накнаде плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета и остале накнаде по основу рођења, неге и посебне неге детета не може бити већи од три просечне месечне зараде у Републици Србији, а за права остварена од 1. јануара 2022. године не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права на накнаду зараде.

Ако корисник права остварује накнаду зараде, односно накнаду плате чији укупни износ прелази три просечне зараде у Републици Србији, а за права остварена од 1. јануара 2022. године пет просечних зарада у Републици Србији, прво се исплаћује накнада зараде, односно накнада плате.”

Члан 10.

У члану 21. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Корисник права, који право на накнаду зараде, односно накнаду плате, односно право на остале накнаде није остварио у пуном обиму, јер у посматраном периоду нису биле евидентиране све основице на које су плаћени доприноси, може по пружању доказа о њиховом евидентирању поднети захтев за прерачун накнаде зараде, односно накнаде плате, односно остале накнаде.”

Члан 11.

У члану 22. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана право на родитељски додатак може остварити мајка и за пето дете по реду рођења уколико је неко од деце, претходног реда рођења, које је живорођено умрло непосредно по рођењу и за њега није остварено право на родитељски додатак, а на основу посебног решења министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом”.

Досадашњи ст. 4-10. овог члана постају ст. 5-11.

Члан 12.

У члану 23. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Износ родитељског додатка за дете из члана 22. став 4. овог закона исплаћује се у износу утврђеном за четврто дете.”

Досадашњи ст. 6-10. овог члана постају ст. 7-11.

Члан 13.

Члан 25. мења се и гласи:

„Члан 25.

Родитељски додаток не може се остварити, ако новорођено дете мајке за које се подноси захтев и њена деца претходног реда рођења, нису вакцинисана у складу са прописима у области здравствене заштите Републике Србије.

Чињеница да је дете вакцинисано у складу са прописима у области здравствене заштите Републике Србије утврђује се на основу изјаве подносиоца захтева и података садржаних у евиденцији о имунизацији која се води код надлежног здравственог органа.

Чињеница да је дете вакцинисано у складу са прописима у области здравствене заштите Републике Србије проверава се једном годишње на основу података садржаних у евиденцији о имунизацији која се води код надлежног здравственог органа.

Подносилац захтева, у захтеву за остваривање права на родитељски додаток, може дати сагласност за проверу података који су садржани у евиденцији о имунизацији која се води код надлежног здравственог органа, а у супротном дужан је да податке о имунизацији надлежном органу који води поступак достави лично.

Родитељски додаток може остварити мајка чија деца предшколског узраста живе на територији Републике Србије и похађају припремни предшколски програм у оквиру система предшколског васпитања и образовања на територији Републике Србије.

Родитељски додаток може остварити мајка чија деца основношколског узраста живе на територији Републике Србије и школују се и редовно похађају наставу у оквиру система основношколског образовања Републике Србије.

Чињеница да дете похађа припремни предшколски програм у оквиру система предшколског васпитања и образовања Републике Србије и редовно похађа основну школу у оквиру система основношколског образовања Републике Србије, на територији Републике Србије утврђује се на основу изјаве подносиоца захтева, а надлежни орган проверава податке по службеној дужности, најмање једном годишње, са одговарајућом предшколском установом, односно основном школом.

Родитељски додаток не може се остварити ако родитељ који подноси захтев и дете за које се остварује право, у моменту подношења захтева живе у иностранству.

Родитељски додаток не може остварити мајка која је страни држављанин уколико је у земљи, чији је држављанин, остварила исто или слично право за дете за које је поднет захтев.”

Члан 14.

Члан 26. мења се и гласи:

„Члан 26.

Дечији додатак остварује један од родитеља који непосредно брине о детету, који је држављанин Републике Србије и има пребивалиште у Републици Србији или страни држављанин који има статус стално настањеног странца у Републици Србији за прво, друго, треће и четврто дете по реду рођења у породици, од дана поднетог захтева, под условима предвиђеним овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана мајка која има троје деце а у следећем порођају роди двоје или више деце, оствариће право на дечији додатак и за свако рођено дете у том порођају, а на основу посебног решења министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Изузетно од става 1. овог члана право на дечији додатак подносилац захтева може остварити и за дете вишег реда рођења од четвртог, уколико због смрти детета или старосне границе за неко од прво четворо деце по реду рођења више не може остварити право.

Под условима из става 1. овог члана право на дечији додатак има и старатељ детета.

Изузетно од става 1. овог члана старатељ детета може остварити право на дечији додатак за највише четворо сопствене деце у породици и за свако дете без родитељског старања о коме непосредно брине.

Страни држављанин који ради на територији Републике Србије остварује дечији додатак, ако је то одређено међународним споразумом, под условима предвиђеним овим законом.

Дечији додатак припада деци која живе и похађају програм припреме детета пред полазак у основну школу у оквиру предшколског васпитања и образовања на територији Републике Србије.

Дечији додатак припада деци која живе, школују се и редовно похађају наставу на територији Републике Србије, ако међународним споразумом није другачије одређено.

Дечији додатак припада детету ако има својство ученика основне школе, односно својство редовног ученика средње школе, односно верске школе цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице до завршетка средњошколског образовања, а најдуже до навршених 20 година живота.

Дечији додатак припада и детету које из оправданих разлога не започне школовање у основној или средњој школи, односно верској школи цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице, односно које започне школовање касније или прекине школовање у својству редовног ученика у средњој школи, односно верској школи цркава и верских заједница уписаних у Регистар цркава и верских заједница у складу са законом којим се уређују цркве и верске заједнице и то за све време трајања спречености, до завршетка средњошколског образовања а најдуже до 21 године живота.

Изузетно од става 9. овог члана, дечији додатак припада за дете са сметњама у развоју и дете са инвалидитетом за које је донето мишљење интерресорне комисије, која је образована у складу са прописима из области просвете (у даљем тексту: Комисија) све док је обухваћено васпитно

образовним програмом и програмом оспособљавања за рад, а за дете над којим је продужено родитељско право најдуже до 26 година.

Надлежни орган дужан је да у сарадњи са одговарајућом школом, у току трајања школске године, крајем сваког тромесечја провери редовност похађања наставе детета за које се остварује право.”

Члан 15.

Члан 28. мења се и гласи:

„Члан 28.

Једнородитељска породица у смислу овог закона, јесте породица у којој један родитељ самостално врши родитељско право, под условом:

- 1) да је други родитељ непознат;
- 2) да је други родитељ преминуо, а није остварено право на породичну пензију;
- 3) да је други родитељ постао потпуно и трајно неспособан за рад, а није стекао право на пензију;
- 4) да други родитељ није обавезан да доприноси издржавању детета;
- 5) да је други родитељ лишен родитељског права, а није обавезан да доприноси издржавању детета;
- 6) да је други родитељ преминуо, а остварено је право на породичну пензију;
- 7) да је други родитељ обавезан да доприноси издржавању детета;
- 8) да је други родитељ лишен родитељског права, а обавезан је да доприноси издржавању детета;
- 9) да је други родитељ на издржавању казне затвора дуже од шест месеци;
- 10) да други родитељ не доприноси издржавању детета, а извршење обавезе издржавања није било могуће обезбедити постојећим и доступним правним средствима и поступцима.

Не сматра се једнородитељском породицом, у смислу овог закона, породица у којој је родитељ који је самостално вршио родитељско право, по престанку раније брачне, односно ванбрачне заједнице, засновао нову брачну, односно ванбрачну заједницу.”

Члан 16.

Члан 31. мења се и гласи:

„Члан 31.

За једнородитељске породице из члана 28. став 1. тач. 1) - 5) цензус утврђен у члану 30. овог закона увећава се за 30%.

За једнородитељске породице из члана 28. став 1. тач. 6) - 10), за старатеље и родитеље детета са сметњама у развоју и детета са инвалидитетом за које постоји мишљење Комисије, а које не користи услуге смештаја, цензус утврђен у члану 30. овог закона увећава се за 20%.”

Члан 17.

У члану 38. став 2. мења се и гласи:

„Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом прописује ближе услове одсуства са рада или рада са половином пуног радног времена родитеља, односно усвојитеља, хранитеља или старатеља детета млађег од пет година коме је потребна посебна нега и незапосленог лица корисника права на новчану накнаду по основу незапослености за време посебне неге детета.

После става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Изузетно, надлежна комисија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из става 3. овог члана, може давати мишљење о степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета и у поступцима остваривања права на новчану накнаду по основу незапослености за време посебне неге детета, који се остварују у складу са прописима о запошљавању и осигурању за случај незапослености, а трошкове њеног рада сноси Национална служба за запошљавање.”

Члан 18.

После члана 44. додаје се члан 44а који гласи:

„Члан 44а

Корисник коме је извршена исплата на коју није имао право, дужан је да министарству надлежном за финансијску подршку породици са децом врати примљене износе.

Правноснажно, односно коначно решење надлежног органа којим се корисник обавезује да врати примљене износе из става 1. овог члана је извршна исправа у складу са законом којим је уређен поступак извршења и обезбеђења.

Министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом има право на повраћај исплаћених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, у складу са законом.”

Члан 19.

Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом ускладиће подзаконске прописе донете на основу Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17 и 50/18) са одредбама овог закона, у року од три месеца, од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 20.

Поступци за остваривање права на одсуство са рада и накнаду зараде, односно накнаду плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета, као и права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета који су започети пре почетка примене овог закона окончаће се у складу са прописима који су били на снази у време отпочињања породилског одсуства.

Исплате по решењима донетим пре почетка примене овог закона као и у поступцима из става 1. овог члана који су решени у складу са прописима који су били на снази до почетка примене овог закона вршиће се у складу са прописима који су били на снази до почетка примене овог закона.

Члан 21.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јула 2021. године, осим члана 6. (члан 17. став 2.) и члана 7. (члан 18. ст. 2, 4. и 6.) који се примењују од 8. маја 2021. године.